

Biznes i Zarządzanie

- przygotowanie oferty klas „biznesowych”
i wdrażanie nowego przedmiotu w szkołach
od września 2023 r.

webinar, 23 lutego 2023 r.

Geneza reformy programowej podstaw przedsiębiorczości

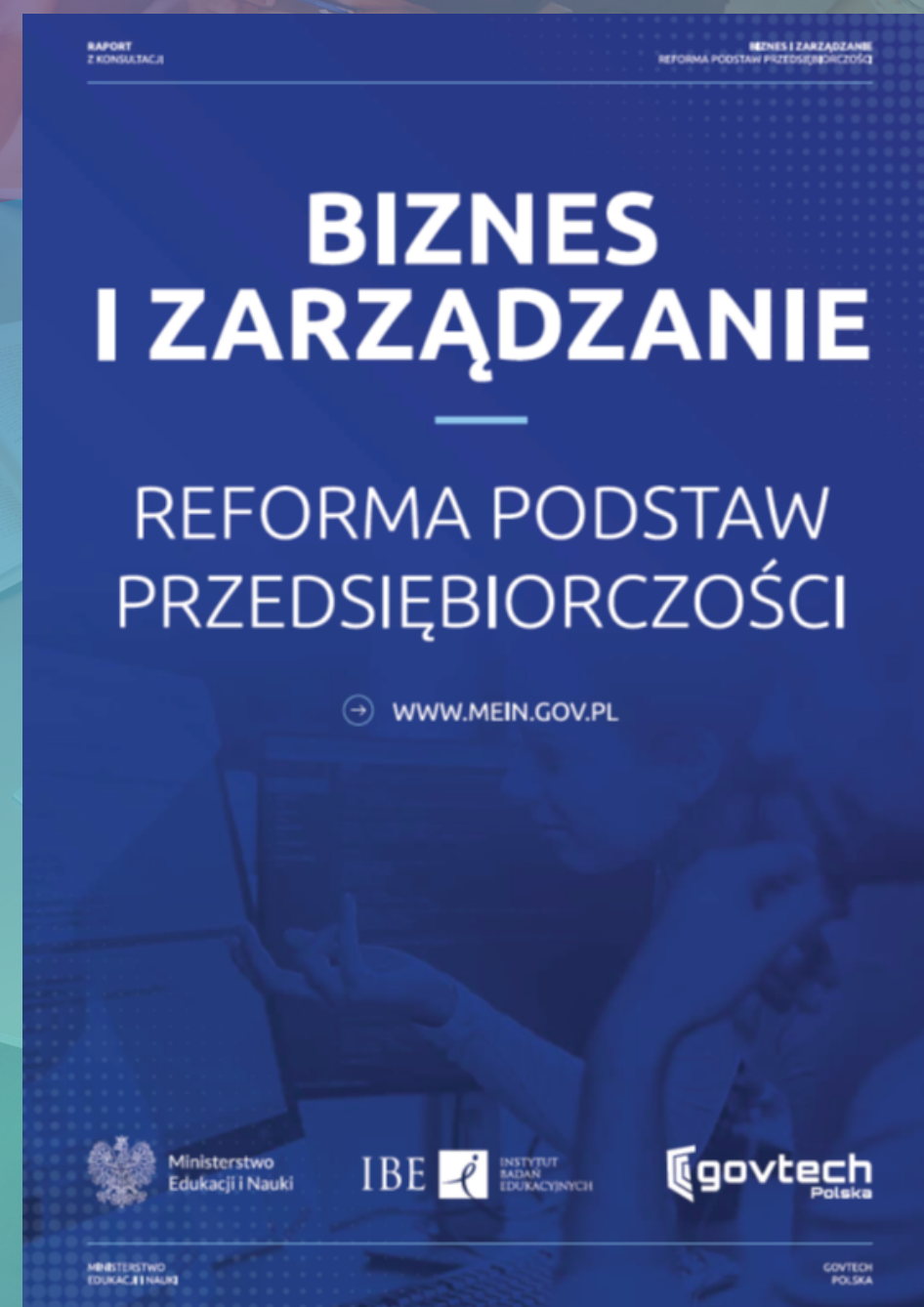
- W 2022 r. rozpoczęto prace nad:
- **rozszerzeniem** przedmiotu podstawy przedsiębiorczości, umożliwiającym **wprowadzenie go na maturę**;
- **zmianą jego nazwy na „biznes i zarządzanie”** (BIZ);
- zmianami dotychczasowych treści i celów kształcenia w zakresie podstawowym.
- W ramach tych prac dokonano diagnozy dotychczasowego kształcenia w zakresie przedsiębiorczości i przeprowadzono szerokie wstępne konsultacje projektu.

Konsultacje reformy i efekty w postaci raportu, który stał się podstawą kierunkową zmian

Proces Konsultacji

Biznes i Zarządzanie:
Zdaj maturę z kompetencji przyszłości!

W efekcie opracowano nową podstawę programową biznesu i zarządzania (BIZ), która poddana została w IV kw. 2022 r. konsultacjom publicznym jako oficjalny projekt.

Aktualna sytuacja prawna – podpisane rozporządzenia

- **Nowe rozporządzenia** Ministra Edukacji i Nauki w sprawie podstawy programowej dla liceum, technikum i szkół branżowych oraz w sprawie ramowych planów nauczania dla szkół publicznych **zostały podpisane i opublikowane w Dzienniku Ustaw z 2023 r. (poz. 277, 312, 314).**

- Komunikat MEiN: <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/zmiany-w-podstawie-programowej--rozporzadzenia-podpisane>

- Zakładają one wprowadzenie BIZ w miejsce podstaw przedsiębiorczości od roku szkolnego 2023/2024 w zakresie podstawowym (ZP) i rozszerzonym (ZR), umożliwiającym zdawanie go na maturze.

- Jest to formalna podstawa do wprowadzenia od września 2023 r. oferty klas „biznesowych” z zakresem rozszerzonym BIZ, umożliwiającym przygotowanie uczniów do matury z BIZ

Nowa podstawa programowa BIZ

(szczegóły przedstawione podczas webinaru 20.03.2023)

- Nowa podstawa programowa BIZ nie zrywa całkowicie z dotychczasowym modelem kształcenia w zakresie przedsiębiorczości, realizowany w ramach podstaw przedsiębiorczości (PP):
 - zachowano treści dotyczące gospodarki rynkowej, finansów, rynku pracy i przedsiębiorstwa,
 - niewielkie przesunięcie treści makroekonomicznych w kierunku ZR,
 - przesunięcie treści związanych z rynkiem finansowym do ZR, rozwinięcie treści z zakresu finansów osobistych w ZP,
 - większy nacisk na kompetencje miękkie, w tym 4K (komunikacja, krytyczne myślenie, kooperacja, kreatywność).
- Nowe treści kształcenia w dotychczas realizowanych działach, np.
 - w ZP: postawy wobec pieniędzy, zarządzanie czasem, myślenie kreatywne i projektowe - design thinking,
 - w ZR: ryzyko kursowe, sprawy gospodarcze europejskie i globalne, modelowanie biznesu.
 - Przygotowanie do planowania i realizacji projektów (w tym zarządzania nimi) to nowy, osobny dział podstawy programowej w ZP i ZR.
- Jest to ważny dział z punktu widzenia przygotowania uczniów do realizacji maturalnego projektu biznesowego lub społecznego w ZR oraz realizacji mniejszych projektów w ramach ZP.

Uznanie kwalifikacji nauczycieli PP do nauczania BiZ

- Ponieważ podstawa programowa BIZ bazuje na dotychczasowych treściach nauczania PP, stąd należy uznać kwalifikacje nauczycieli PP do nauczania BIZ.

- Zostało to zaznaczone w komunikacie MEiN (<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/zmiany-w-podstawie-programowej--rozporzadzenia-podpisane>):

Z uwagi na fakt, że proponowane treści nauczania przedmiotu biznes i zarządzanie obejmują zagadnienia ujęte dotychczas w podstawie programowej przedmiotu podstawy przedsiębiorczości (kształcenie kompetencji przedsiębiorczych, zarządzanie projektami, funkcjonowanie gospodarki rynkowej, finansów osobistych i rynku finansowego, rynku pracy, funkcjonowanie przedsiębiorstwa, w tym zarządzanie nim i planowanie swojego biznesu), nauczyciele posiadający kwalifikacje do nauczania przedmiotu podstawy przedsiębiorczości będą mogli uczyć nowego przedmiotu biznes i zarządzanie.

- W przypadku nauczycieli przedmiotów ekonomicznych w szkołach zawodowych – decyduje dyrektor szkoły na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (z późn.zm.).

- Uwaga: Minister Edukacji Narodowej (obecnie Edukacji i Nauki) ustala tylko wymagania kwalifikacyjne, ale nie rozstrzyga spraw kwalifikacyjnych należących do organu zatrudniającego. Osobą upoważnioną do decydowania o kwalifikacjach nauczyciela jest więc dyrektor danej szkoły.

Warunki realizacji podstawy programowej BiZ

- W „warunkach realizacji” zapisano m.in. konieczność położenia większego nacisku na:
- pracę projektową – realizacja i prezentacja projektu biznesowego lub społecznego (m.in. 20% czasu ZR) i realizację innych zadań metodą projektową,
- rozwijanie umiejętności praktycznych w zakresie pracy zespołowej,
- wykorzystanie studiów przypadków (case study),
- stosowanie nowoczesnych metod nauczania - aktywizujących, w tym wizyty w przedsiębiorstwach i zapraszanie praktyków życia gospodarczego na lekcje, wykorzystanie symulacji inwestycyjnych i biznesowych, elementy grywalizacji,
- analizę rzeczywistych doświadczeń firm polskich i zagranicznych,
- kształtowanie umiejętności wyszukiwania, pozyskiwania, przetwarzania i analizy danych gospodarczych z różnych źródeł i prowadzenia prostych badań rynkowych, z uwzględnieniem wizyt studyjnych i wywiadów z potencjalnymi odbiorcami, przedsiębiorcami i klientami,
- wykorzystaniu w procesie kształcenia materiałów edukacyjnych opartych na nowych technologiach i narzędziach cyfrowych.
- Realizacja projektów może stanowić pewne wyzwanie dla nauczycieli i uczniów, dlatego konieczne jest wsparcie dyrektorów w tym zakresie zgodnie z podstawą programową BiZ.

Matura z BiZ

- Nową podstawę programową wraz z nowymi ramowymi planami nauczania wprowadza się od września 2023 r., tym samym pierwszy rocznik matury będzie w 2027 r. w liceach, a w 2028 r. w technikach.
- Ogólne założenia matury z BiZ (wg projektu):
- dobrowolność (przedmiot dodatkowy),
- większy nacisk na sprawdzanie umiejętności (np. rozwiązywania studiów przypadków),
- uwzględnienie w ocenie maturalnej realizacji zespołowego projektu

BiZ w nowych ramowych planach nauczania

- Dotychczas podstawy przedsiębiorczości były realizowane po 1 godz. tyg. w 2 i 3 klasie LO i technikum oraz 2 godz. tyg. w szkole branżowej I stopnia w 1 klasie.
- W świetle nowelizacji rozporządzenia ws. ramowych planów nauczania:
 - od września 2023 r. dotychczasowi uczniowie LO i technikum realizują PP w starej formule (2 i 3 klasa),
 - „nowi” uczniowie szkół branżowych I stopnia: 2 godz. BiZ w 1 klasie,
 - „nowi” uczniowie liceów i techników: 2 godz. w 1 klasie lub 2 klasie, albo po 1 godz. w 1 i 2 klasie dla ZP BiZ – wg decyzji dyrektora szkoły plus dla chętnych uczniów: 8 godzin rozszerzenia (łącznie 10 godzin w cyklu nauczania).

Rozłożenie godzin dla zakresu podstawowego

- Wg rozporządzenia MEiN dopuszczalne są następujące warianty w liceum i technikum:

KLASA:	1 klasa	2 klasa		1 klasa	2 klasa		1 klasa	2 klasa
liczba godzin	2	-	lub	1	1	lub	-	2

- Wady i zalety poszczególnych wariantów?
- Decyzja należy do dyrektora szkoły – konieczne uwzględnienie w szkolnym planie nauczania oraz arkuszu organizacyjnym (decyzja ma wpływ na przydział godzin dla konkretnych nauczycieli)

Rozłożenie godzin dla zakresu rozszerzonego

- Wg rozporządzenia MEiN: 8 godz. ZR dowolnie, od 1, 2 lub 3 klasy (w praktyce trudno o realizację od 3 klasy, stąd najlepiej od 1 lub 2).
- Propozycja siatki godzin (uwaga: rozporządzenie MEiN nie narzuca, ostateczna decyzja należy do dyrektora szkoły):

KLASA:	1 klasa	2 klasa	3 klasa	4 klasa	5 klasa (T)
ZP	1	1			
ZR	1	1	3	3 (LO) / 2 (T)	1 (T)
RAZEM	2	2	3	3 (LO) / 2 (T)	1(T)

- Dzięki temu realizacja projektu maturalnego w ramach ZR możliwa już w 3 klasie (lepiej niż w 4).
- W przypadku realizacji od 1 klasy ZR konieczne uwzględnienie w szkolnym programie nauczania i arkuszu organizacyjnym składanym organom prowadzącym w trakcie obecnie trwających przygotowań do nowego roku szkolnego.

Oferta klas „biznesowych” od września 2023 r.

- Przygotowanie w najbliższych tygodniach oferty klas rozszerzonych od września 2023 r. – dylemat: co warto uruchamiać?
- Klasy rozszerzone z BiZ jako element przewagi konkurencyjnej szkoły na rynku edukacyjnym.
- Dlaczego warto je uruchamiać?
- Klasy biznesowe istnieją już w wielu szkołach – wystarczy uwzględnić rozszerzenie BiZ.
- Uwaga: może być konieczne zgłoszenie organom prowadzącym zgodnie z ustalonymi przez nie procedurami w najbliższych tygodniach
- W przypadku decyzji o uruchomieniu: konieczne uwzględnienie w przygotowywanej obecnie ofercie edukacyjnej na najbliższy rok szkolny.

Klasy z rozszerzeniem BiZ w liceach – propozycje warte rozważenia

- **biznesowo-geograficzne** (typowe rozszerzenie przydatne na kierunki ogólnoeconomiczne, z zarządzania, biznesowe, międzynarodowe stosunki gospodarcze, logistykę, kierunki geograficzne, z zakresu gospodarki przestrzennej, turystyczne itp.),
- **biznesowo-matematyczne** (pod kątem kierunków takich jak ekonometria, matematyka stosowana/w biznesie, finanse i rachunkowość, inżynieria produkcji itp.)
- **biznesowo-informatyczne** (przydatne na kierunki typu informatyka, informatyka w biznesie, informatyka i ekonometria),
- **biznesowo-prawnicze** (pod kątem kształcenia na kierunkach ekonomicznych lub na prawie specjalistów prawa gospodarczego),
- inne biznesowe wg lokalnych możliwości i uwarunkowań danej szkoły.

Rozszerzenie BiZ w technikach

- Czy będzie „miejsce” na rozszerzenie BIZ w technikach?
 - trudno zrezygnować z klasycznych rozszerzeń (np. matematyka, język angielski, informatyka), ale....
 - w technikach stosunkowa łatwość uzyskania dobrego wyniku, ze względu na inne przedmioty zawodowe (w wielu zawodach treści kształcenia są zbieżne z problematyką matury z BIZ),
 - stosunkowo bezproblemowa możliwość realizacji maturalnego projektu biznesowego „technicznego” (np. aplikacji, prototypu urządzenia, sklepiku szkolnego, sklepu ogrodniczego, punktu usługowego itp.),
 - absolwenci techników częściej niż liceów trafiają po szkole na rynek pracy i zakładają swoje biznesy związane z wyuczonym zawodem.
- Duża szansa głównie dla uczniów techników?

Biznes i Zarządzanie
- przygotowanie oferty klas „biznesowych”
i wdrażanie nowego przedmiotu w szkołach
od września 2023 r.

Dziękuję za uwagę

